

Група М-1

Предмет «Економічна теорія»

Урок 13-14

Тема: Економічні ресурси та їх види. Вибір альтернативних можливостей використання ресурсів.

Мета: ознайомити здобувачів освіти із сутністю поняття «економічні ресурси»; вивчити види економічних ресурсів; звернути увагу на вибір альтернативних можливостей використання ресурсів.

Велике значення в національній економіці мають економічні ресурси, які визначають характер її функціонування, темпи, структуру і масштаби розвитку. Вони являють собою базу для економічного зростання. По суті, це такий вид благ, який може бути використаний для виробництва інших благ.

Економічні ресурси - це вид ресурсів, необхідних для виробництва благ - товарів і послуг.

Існують наступні види економічних ресурсів:

- підприємницький потенціал. Це здатність населення до організації виробництва благ в різних формах;
- знання. Це конкретні наукові і технічні розробки, які дозволяють організовувати виробництво і споживання благ на більш високому, ніж попередній, рівні;
- природні ресурси. Це конкретні корисні копалини, наприклад, земля, надра, а також кліматичне і географічне положення країни;
- людські ресурси. Це конкретна кількість населення країни, яке відрізняється певними якісними показниками - освітою, культурою, професіоналізмом. У сукупності людські ресурси є найбільш важливим економічним ресурсом, так як без нього неможливо уявити нормальне функціонування національної економіки;
- фінансові ресурси. Це капітал, представлений конкретними грошовими коштами, наявними в національній економіці.

Природні ресурси за своїм складом досить різноманітні і включають земельні, енергетичні, водні, біологічні, лісові, мінеральні, рекреаційні, кліматичні ресурси. Їх використання взаємопов'язано між собою (наприклад, для використання земельних ресурсів необхідна техніка, а для її роботи потрібні мінеральні ресурси - паливо).

Природні ресурси поділяють на:

- розвідані. Видобуток їх вже ведеться;
- достовірні. Про існування їх достовірне відомо, але з різних причин їх видобуток не ведеться;
- прогнозні. Це корисні копалини, які гіпотетично повинні існувати, але це достовірне невідомо.

За оцінками фахівців при існуючих темпах видобутку корисних копалин їх запаси будуть вичерпані приблизно через 500 років. Одночасно потреба в них економік постійно збільшується в середньому на 10% щорічно. Для підвищення ефективності використання цього ресурсів постійно ведеться розробка і впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Людські ресурси в нашій країні обмежені. Незважаючи на високий рівень безробіття, існує брак людських ресурсів, що відрізняються певними якісними характеристиками - професійним та кваліфікаційним рівнем. Відчувається гострий брак співробітників певних кваліфікацій і професій, що істотним чином загальмує розвиток національної економіки.

Оскільки людські потреби практично безмежні, а економічні ресурси обмежені — виробництво не спроможне задовільнити всі запити суспільства.

За таких умов однією з фундаментальних проблем економічної теорії виступає проблема дослідження шляхів такого використання наявних ресурсів (продуктивних сил), при якому досягається

максимально можливе задоволення безмежних потреб суспільства. Тобто виникає питання про найбільш ефективне застосування обмежених економічних ресурсів. Поняття економічної ефективності характеризує зв'язок між кількістю задіяних у процесі виробництва ресурсів і отриманою кількістю необхідної продукції. Більша кількість продукції, отримана при незмінних затратах, означає підвищення ефективності виробництва, і, навпаки, зменшення обсягів отриманої продукції за тих самих затрат, вказує на зниження ефективності.

Проблема ефективності напряму пов'язана із проблемою повного використання ресурсів та досягнення на цій основі повного обсягу виробництва. Повне використання ресурсів означає, що всі наявні та придатні для виробничого застосування ресурси задіяні в процесі створення потрібних суспільству благ. Тобто, повне використання ресурсів — ситуація, коли немає вимушеної безробіття, не простоють верстати на підприємствах, усі призначенні для виробничого споживання природні ресурси переробляються у кінцеву продукцію.

Проте повне використання ресурсів ще не означає досягнення повного (максимального) обсягу виробництва. Якщо люди з вищою освітою змушені працювати сантехніками чи майстрами по ремонту телевізорів, а люди без вищої освіти керують підприємствами та установами — це свідчить про неефективне використання особистого чинника у складі

економічних ресурсів і знижує реальний обсяг продукції, що міг би бути отриманий за інших обставин. Так само й застосування застарілих технологій, як правило, означає неефективне використання речових чинників виробництва, перетворення значної частини природних ресурсів у відходи, а не в кінцеву продукцію.

Отже, повний обсяг виробництва досягається тільки за умови ефективного (раціонального) застосування економічних ресурсів при їх повному використанні.

Домашнє завдання:

- 1) Законспектувати викладений вище матеріал, вивчити конспект.
- 2) Підготувати реферат (обсяг до 10 сторінок) на тему: «Трудові ресурси – як економічна категорія. Ефективне застосування трудових ресурсів».

Усі виконані завдання надсилайте на електронну адресу gr.ev@ukr.net з підписом у темі листа «ПІБ, № групи та назва навчальної дисципліни».